

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. голови

Сумського апеляційного суду

Віктор КРИВОРОТЕНКО

09 лютого 2024 року

ОБГРУНТУВАННЯ

здійснення закупівлі послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду без використання електронної системи закупівель на підставі абз. 4 пп.5 п 13 Особливостей

Відповідно до ст.15¹ Закону України «Про судоустрій і статус суддів» *«У судах, Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Державній судовій адміністрації України, їх органах та підрозділах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система».*

На виконання вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів», положень Кримінального процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України та рішення Ради суддів України від 26.11.2010 № 30 (зі змінами і доповненнями, внесеними рішеннями Ради суддів України), затверджено *Положення про автоматизовану систему документообігу суду.*

Відповідно до Положення (зі змінами та доповненнями), *автоматизована система* - сукупність комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів судів та Державної судової адміністрації України (далі - ДСА України), що забезпечує функціонування документообігу суду, обіг інформації між судами різних інстанцій та спеціалізацій, передачу інформації до центральних баз даних залежно від спеціалізації судів, захист від несанкціонованого доступу тощо, що входять до складу Єдиної судової інформаційної системи (далі – ЄСІС), та *забезпечують виконання завдань, визначених Положенням, в тому числі таких як:*

- функціонування документообігу суду та органів системи правосуддя;
- обмін інформацією між ними та з іншими органами державної влади;
- обмін з єдиною централізованою базою даних судової влади;
- оприлюднення інформації за допомогою офіційного веб-порталу Судової влади України;

- захист інформації від несанкціонованого доступу, тощо.

Підпунктом 1.2.1 пункту 1.2. Розділу I Положення адміністратором автоматизованої системи (визначено Державне підприємство «Інформаційні судові системи»). Для функціонування автоматизованої системи документообігу та інших підсистем *адміністратор (ДП «Інформаційні судові системи») здійснює:*

- технічний супровід та підтримку працездатності АСДС та інших підсистем в цілому, згідно з вимогами Положення;

- створення, вдосконалення та супроводження АСДС та інших підсистем;

- адміністрування централізованих ресурсів судів та органів системи правосуддя, надання до них доступу;

- забезпечення зберігання та захисту даних централізованих ресурсів, у тому числі шляхом визначення концепції захисту від несанкціонованого доступу та засобів і методів забезпечення цілісності їх баз даних;

координацію і супроводження створення комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи в органах, що використовують АСДС та інші підсистеми, як складову інформаційно-телекомунікаційної системи;

затвердження єдиної політики безпеки використання АСДС, обов'язкових до застосування цими органами;

підтримку сервісу обміну обліково-статистичними та реєстраційно-контрольними картками, електронними документами суду, органу системи правосуддя з ЦБД у відповідності до протоколів обміну, затверджених адміністратором;

виконання цих та інших функцій, передбачених Положенням та взятими на себе договірними зобов'язаннями.

Порядок функціонування автоматизованої системи документообігу суду, в тому числі видачі вироків, ухвал суду та виконавчих документів, передачі справ до електронного архіву, зберігання текстів вироків, ухвал суду та інших процесуальних документів, надання інформації фізичним та юридичним особам, підготовки статистичних даних, визначається Положенням про автоматизовану систему документообігу суду

Аналогічні норми, щодо функціонування у судах Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, закріплені частиною 1 статті 14 Цивільного процесуального кодексу України (зі змінами).

Отже, обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу має бути забезпечений Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою відповідно до норм Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, а також «Положення про автоматизовану систему документообігу суду», яке затверджується Радою суддів України.

У пункті 1.3.3 Положення про автоматизовану систему документообігу суду зазначено, що для функціонування автоматизованої системи суди забезпечують:

своєчасне внесення до автоматизованої системи достовірних даних (інформації про стан розгляду судової справи, оригіналів електронних судових рішень, відомостей про набрання судовим рішенням законної сили тощо) та направлення необхідних відомостей до Єдиного державного реєстру судових рішень;

своєчасне надання (позбавлення) права доступу до автоматизованої системи її користувачам;

захист інформації автоматизованої системи в суді;

своєчасне надсилання засобами електронного зв'язку оригіналів електронних документів суду (в тому числі текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень) учасникам судового процесу (провадження) за їх заявками;

інформування адміністратора автоматизованої системи та ДСА України про проблеми, що виникають під час використання автоматизованої системи.

Протягом останніх років Державним підприємством «Інформаційні судові системи» в місцевих загальних судах здійснюється:

- забезпечення встановлення Програмного забезпечення на робочих станціях Замовника (за потреби) або надання допомоги при встановленні нових версій Програмного забезпечення;

- забезпечення підтримки працездатності системи автоматичного оновлення серверної та клієнтської частини Програмного забезпечення;

- проведення навчання та/або підвищення кваліфікації працівників Установ та/або Замовника (далі – «Користувачі») щодо роботи з Програмним забезпеченням;

- поточне консультування Користувачів з питань роботи Програмного забезпечення за допомогою «Гарячої лінії» за номером телефону у робочий час Виконавця (з 8:00 до 18:00) за телефоном 044 207-35-33; за допомогою електронної пошти support@ics.gov.ua, крім суботи та неділі, та форуму користувачів Програмного забезпечення за адресою: <http://femida.court.gov.ua/forums>, а також виконання інформаційно-консультаційного обслуговування Замовника з питань експлуатації програмного. Час реагування на звернення Користувачів не повинен перевищувати 1 робочої години з часу такого звернення;

- надання допомоги при встановленні нових версій Програмного забезпечення;
- поновлення Програмного забезпечення (випуск нових версій програмного забезпечення) в залежності від змін у законодавстві;
- забезпечення безперебійної працездатності Програмного забезпечення;
- у разі збоїв у роботі Програмного забезпечення (крім випадків використання Програмного забезпечення Користувачами з порушенням умов, передбачених у відповідній документації (документах по користуванню Програмним забезпеченням, документах по встановленню (інсталяціях) Програмного забезпечення)) відновлення втраченої та/або пошкодженої інформації;
- автоматичне оновлення встановленого Програмного забезпечення у разі виходу нових версій зазначеного Програмного забезпечення. Користувачам забезпечується технічна підтримка під час оновлення Програмного забезпечення в ручному режимі;
- забезпечення використання і перевірки КЕП під час роботи уповноважених користувачів з Програмним забезпеченням.

Для функціонування автоматизованої системи документообігу в судах загальної юрисдикції державним підприємством «Інформаційні судові системи» впроваджено заходи щодо забезпечення можливості використання автоматизованої системи документообігу суду у місцевих та апеляційних загальних судах, а саме: розроблена комп'ютерна програма «Д-3» та комп'ютерна програма «Діловодство спеціалізованого суду».

Необхідно відмітити, що на вищезазначені комп'ютерні програми, Державною службою інтелектуальної власності України 29.05.2012 року видано свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір (свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44023 та свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44024 відповідно). Відповідно до відомостей зазначених у свідоцтвах, авторські майнові права на вищезазначені комп'ютерні програми належать державному підприємству «Інформаційні судові системи».

Відповідно до вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 року № 2811-IX:

Авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права.

Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону.

Суб'єкт авторського права має право використовувати твір будь-яким способом (способами), а також виключне право дозволяти або забороняти використання твору іншими особами.

Способами використання твору є:

- 1) відтворення;
- 2) включення до складеного твору;
- 3) включення до іншого твору, крім складеного твору;
- 4) розповсюдження примірників твору;

- 5) імпорт примірників твору;
- 6) здавання в найм або в позичку примірників твору;
- 7) публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки;
- 8) переклад;
- 9) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору.

Цей перелік не є вичерпним.

Майнові права на твір, передбачені частиною першою статті 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 року № 2811-IX, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання твору на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання твору на території всіх держав світу або на окремі способи використання твору на території окремих держав світу, або на всі способи використання твору на території окремих держав світу).

Особа, до якої перейшли майнові права на твір у повному складі або частково, є суб'єктом авторського права у межах набутих прав.

Суб'єкт авторського права має право надати дозвіл на використання твору або розпоряджатися майновими правами на твір в інший спосіб, що не суперечить закону.

Отже, жодна особа без дозволу державного підприємства «Інформаційні судові системи» не може використовувати комп'ютерну програму «Д-3» та комп'ютерну програму «Діловодство спеціалізованого суду», у тому числі, з метою надсилання судових повісток (викликів) у вигляді електронних повідомлень, оскільки майнові права інтелектуальної власності на які належать цьому державному підприємству..

Таким чином, можна зробити висновок про те, що ДП «Інформаційні судові системи» є первинним постачальником послуг засобами автоматизованої системи документообігу суду, крім цього, Підприємством реалізовано повний набір механізмів, що забезпечує надання зазначених послуг.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права, комп'ютерні програми є об'єктами авторського права. Все зазначене вище програмне забезпечення, комп'ютерні програми з вбудованими модулями, права інтелектуальної власності,

права на які передано ДП «Інформаційні судові системи», мають ознаки об'єктів авторського права. Це підтверджується тим, що по-перше, відповідно до наданих на дослідження документів, вони мають об'єктивну форму свого вираження, а по-друге, надані на дослідження документи не містять інформації, яка б спростовувала наявність творчої праці при їх створенні. Відповідно Постанови Пленуму Верховного суду України «<...> Якщо не доведено інше, результат інтелектуальної діяльності вважається створеним творчою працею».

П. 1 наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) державне підприємство «Інформаційні судові системи» визначено адміністратором (далі – адміністратор) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС) та інших інформаційних систем і сервісів судової влади:

- Офіційний веб-портал «Судова влада України»
- Єдиний державний реєстр судових рішень;
- Підсистема «Електронний кабінет»;
- Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами;
- Єдиний контакт-центр судової влади України;
- Модуль «Автоматизований розподіл»;
- Підсистема «Електронний суд»;

Модуль «Судова статистика»;

Підсистема відеоконференцзв'язку.

автоматизована система документообігу суду та її центральна база даних;

сервіс обміну обліково-інформаційними картками, електронними документами суду з центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду;

захищена телекомунікаційна мережа, яка забезпечує передавання інформації між судами та центрами обробки даних;

сервіс доставки учасникам судового процесу судових повісток в електронній формі;

структура доменних імен court.gov.ua та сервіс електронної пошти ДСА України, судів, органів і установ у системі правосуддя в цьому адресному просторі;

модуль автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи;

система та сервіси, власником яких є ДСА України: локальної мережі, сервіс служби каталогів Active Directory, сервіс спільного доступу та збереження файлів, автоматизована інформаційна система "Фінанси", інформаційно-правова система ЛІГА:ЗАКОН, система "Кадри-WEB", сервер формування судової статистики, сервіс ІР-телефонії, сервіс організації віддаленого доступу, а також інших інформаційних систем, відповідальність за адміністрування яких покладено на державне підприємство "Інформаційні судові системи" наказами або дорученнями ДСА України;

комп'ютерних мереж, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури судів, органів і установ у системі правосуддя.

П 2. наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) встановлює, що адміністратор несе відповідальність за забезпечення безперервного функціонування, супроводження та адміністрування зазначених інформаційних систем і сервісів, забезпечує належний рівень технічної підтримки,

обробки запитів і консультування користувачів відповідно до розпоряджень ДСА України та взятих на себе договірних зобов'язань.

Водночас, наказ ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) не передбачає можливості забезпечення адміністрування визначених наказом інформаційних систем і сервісів, у тому числі, захищеної телекомунікаційної мережі, будь-яким іншим підприємством, установою чи організацією, окрім державного підприємства "Інформаційні судові системи". Крім цього, відповідно до наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) відповідальність за забезпечення безперервного функціонування, супроводження та адміністрування зазначених у наказі інформаційних систем і сервісів покладається також виключно на державне підприємство "Інформаційні судові системи".

Відсутність конкуренції – це відсутність змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Таке визначення впливає з поняття «конкуренція» визначеному Законом України «Про захист економічної конкуренції» № 2210-III від 11 січня 2001 року. Конкуренція може бути відсутня у випадку неможливості отримання рівноцінної послуги чи товару, що зумовлено рядом факторів, як то застосування специфічної технології, використання прав інтелектуальної власності тощо.

Враховуючи викладене, запланована закупівля характеризується саме відсутністю конкурентоспроможних пропозицій як з технічних причин, так і з

причин необхідності захисту прав інтелектуальної власності на програмне забезпечення.

Документами, що підтверджують наявність умов здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу з підстав відсутності конкуренції, а саме: роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання на відповідному ринку, внаслідок чого договір про закупівлю може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи, можуть вважатися Накази Державної судової адміністрації України від 22.09.2022 № 333, від 10.11.2023 №523, від 14.06.2022 № 178, рішення Ради суддів України від 02.04.2015 № 25; Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44023; висновок комплексного експертного дослідження Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності від 05.01.2024 № 613.

Враховуючи наведене вище, враховуючи усі суттєві факти, здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі Сумським апеляційним судом послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин, яка має бути документально підтверджена замовником, або існує необхідність захисту прав інтелектуальної власності, – є обґрунтованим.

Уповноважена особа

Едуард РУБАН